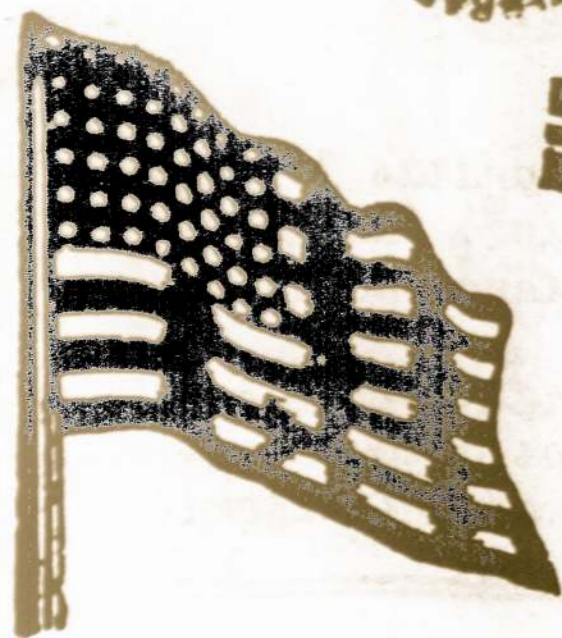

Midwest Inter. Library
5721 Cottage Grove Ave.
Chicago, Ill. 60637

SANDARA

LITHUANIAN

THE LEAGUE

NEWSPAPER

EINA NUO 1918 METŲ

SANDARA

Published by the
Lithuanian National League
of America

840 West 33rd Street
Chicago, Illinois, 60608

Telephones:
(312) 927 4789
(312) 543 8198

PRICE 50 CENTS

AUGUST 9, 1982

NR. 14.

ŠIMTO JAV KONGRESMENŲ IR SENATORIŲ LAIŠKAS BREŽNEVUI PABALTIJO VALSTYBIŲ IŠLAISVINIMO REIKALU

Congress of the United States
House of Representatives
Washington, D.C. 20515

July 28, 1982

Chairman Leonid Brezhnev
The Presidium
The Kremlin
Moscow
RSFSR, USSR

Dear Mr. President:

Today, the United States marks the 60th anniversary of its continuous recognition of the free governments of Estonia, Latvia, and Lithuania. For the past 41 years, through each administration, this tie has been maintained in the face of the illegal occupation of the Baltic States by the Soviet Union. This occupation by force has prevented the Estonians, Latvians and Lithuanians from exercising their internationally-guaranteed right to self-determination.

The people of the United States, through the efforts of their Representatives in the House and Senate, have consistently supported a free Estonia, Latvia and Lithuania. In successive Congresses, through individual statements and resolutions, representatives from both political parties have risen to demand a restoration of the Baltic States' rightful place in the international community. We in the United States are committed to an international community based on the principle of justice and grounded in respect for human dignity.

We, the undersigned members of the House of Representatives and the Senate, firmly support our government's continued recognition of the free and legitimate governments of Estonia, Latvia and Lithuania. The ties that bind the American people to the Baltic States are strong and lasting. We reissue the call on this 60th anniversary for an immediate end to the illegal occupation of the Baltic States by the Soviet Union, and we look forward to the restoration of freedom in the Baltic States.

Sincerely,

BRIAN DONNELLY
M.C.

CHARLES F. DOUGHERTY
M.C.

EDWARD DERWINSKI
M.C.

FRANK ANNUNZIO
M.C.

MALLIECENT FENWICK
M.C.

HENRY HYDE
M.C.

(Pasirašė 91 kongresmanas ir 9 senatoriai.
Jų pavardės žūrėk "English Section")

Pabaltijo valstybių JAV pripažinimo de jure 60 metų sukakties proga, 1982 m. liepos 28 d. 91 kongresmenas ir 9 senatoriai pasiuntė Brežnevui laišką Lietuvos, Latvijos, Estijos išlaisvinimo reikalu. Šis jų laiškas paskelbtas Congressional Record knygoje. Čia perspausdintas to laiško pirmasis puslapis.

Amerikos Lietuvių Tarybos atstovai Jungtinio Pabaltiečių komiteto su-ruoštame Lietuvos, Latvijos, Estijos de jure pripažinimo 60 metų sukakties minėjime Washingtone, Atstovų Rūmuose, liepos 28 d. Iš kairės: dr. Leonas Kriaučeliūnas, Pabaltijo skyriaus vedėjas Valstybės departamente Mildred Petterson ir kun. dr. Juozas Prunskis. Šiame minėjime iš ALTO dar dalyvavo ALTO pirm. dr. Kazys Šidlauskas ir ALTO atstovas Washingtone dr. Jonas Genys.

VLIKO PIRM. DR. K. BOBELIS KANADOJE

SUTIKTAS SU OVACIJOMIS

TORONTO, Ont. Liepos 31 ir rugpjūčio 1 dd., varpininkų-liaudininkų suvažiavimo proga, Toronto Lietuvių Namuose įvykusiame bankete ir Wasagoje - įvykusioje kultūrinėje popietėje, po koncerto, VLIKO pirmininkas dr. Kazys Bobelis padarė platų pranešimą apie VLIKO veiklą ir tarptautinę padėtį.

Gausiai susirinkusių VLIKO pirm. Dr. K. Bobelis buvo šiltai priimtas, publika jį pagerbė atsistojimu ir triukšmingu plojimu. Kaip "Dirvos" korespondentas rašo, kad vietiniai kanadiečiai tvirtino, jog tokio gausaus lietuvių susibūrimo jie dar niekada nebuvo matę.

ALTO METINIS SUVAŽIAVIMAS

Metinis Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas šaukiamas spalio 30 - 31 dienomis Chicagoje, Tautiniuose Namuose, 6422 So. Kedzie Ave.

Suvažiavime bus sudaryta nauja ALTO valdyba ir taryba.

VLIKO SEIMAS LOS ANGELES-CA.

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Seimas įvyks lapkričio 6-7 dienomis Los Angeles, Kalifornijoje. Kiekviena VLIKĄ sudarančioji grupė skirs po tris atstovus. Tokiu būdu dalyvaus iš viso 45 atstovai.

ŠEŠIASDEŠIMTS METŲ KAI JAV

LIETUVA PRIPAŽINO DE JURE

NUOTRAUKOJE - kairėje: Jungtinio Amerikos Pabaltiečių Komiteto su-ruoštame Lietuvos, Latvijos, Estijos de jure pripažinimo 60 metų sukakties minėjime Washingtone, DC. Atstovų Rūmuose, 1982 m. liepos 28 d.

Jungtinis Amerikos Pabaltiečių komitetas įteikė Baltijos Laisvės žymenis ambasadoriui Max Kampelmanui ir kitiems Baltijos valstybių bičiuliams. Nuotraukoje iš kairės: dr. Jonas Genys, lietuvių atstovas (JBANC - Joint Baltic American National Committee); Melvyn Levitsky, valstybės departamento pareigūnas žmogaus teisių reikalams; Tom Kahn, AFL-CIO atstovas Baltuosiuose Rūmuose, gavęs Baltijos Laisvės žymenį; Gunars Meierovcs, šiuometinis JBANC pirmininkas, latvių atstovas komitete; Janis Riekstins, Amerikos Latvių sąjungos pirmininkas; Tom Longe, Baltijos Laisvės žymenis laimėtojas, buvęs Baltijos sky-

riaus valstybės departamente karininkas; Maido Kari, estų atstovas, Amerikos Estų Tarybos vicepirm.; amb. Loy Henderson, Baltijos Laisvės žymenis laimėtojas, buvęs valstybės sekr. asistentas; dr. Anatol Dinbergs, Latvijos Charge d'Affaires; Juhan Simpson, Amerikos Estų Tarybos pirm.; ambasadorius Max Kampelman, JAV delegacijos Madrido konferencijoje pirmininkas, Baltijos Laisvės žymenis laimėtojas; Ernst Jackson, Estijos Gen. Konsulas; dr. Stasys Bačkis, Lietuvos Charge d'Affaires ir dr. Kazys Šidlauskas, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas.

(Šis Sandaros nr. išleistas rugpjūčio 17 d., 1982)

SANDARA

LITHUANIAN NEWSPAPER

Published bi-weekly on Mondays, except July,
by the LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA, INC.
Second class postage paid at Chicago, Illinois
Sandara (USPS 480-880)

GENERAL OFFICE:
840 West 33rd Street, Chicago, Ill. 60608

Phone YArds 7-4789

or (312) - 543 - 8198.

SUBSCRIPTION RATES: UŽSAKYMŲ KAINA:
In The United States per year \$10.00 Suvienytose Valstybėse metams \$10.00
In Foreign Countries per year \$10.00 Užsienyje metams..... \$10.00

Opinions expressed in any column appearing in the SANDARA, including those of staff members, reflect the views of the writer only. The opinions may or may not be in agreement with those of the Lithuanian National League of America.

Iš 61-ojo SLA seimo Floridoje (Paveiksluose)

Dalia D. Bobelienė, SLA 373 Kuopos delegatė ir 61-ojo SLA seimo rengimo komisijos pirmininkė, sveikina delegatus ir pristato SLA prezidentą Povilą P. Dargį atidaryti seimui.

SLA Pildomoji Taryba: Sėdi iš k. i. d. sekretorė G. Meiliūnienė, prezidentas P. P. Dargis, išdėminkė E. Mikūziūtė. Stovi: dr. Vytautas P. Dargis, naujasis Doktoras Kvotėjas: uždo globėjos J. Milerūtė ir C. Austin, viceprezidentas A. Chaplikas.

Arėjas Vitkauskas NAGINAITĖS *

Geltonos, naujos naginaitės!
Auteliai nauji ir balti!
Ir kojos - lyg naujaitėlaitės,
kai apsiavęs taip eini!..

Tuomet buvau aš mažas vaikas
ir lengva buvo eiti man,
daug nežinojau ko, dar paikas
aš buvau, bet jau gyveniman

buvau pradėjęs žingsnį rimtą,
į darbą sunkų jauėjau...
Dabar, apleidęs vietą gimtą,
taip pat vėl sielvartus žinau,

bet vis tos naujos naginaitės
lenvesnės buvo, eisena
dabar jau man visai kita,
nebėra vaiko - pasakaitės!..

Kaunas, 1932. VI.25 d.

* Arėjas Vitkauskas - šiaulietis, čia turi galvoje tą laiką, kai dirbo Šiauliuose, vokiečių okupacijos metu, naujosios stoties ir šiaip geležinkelių darbuose.

Take
stock
in America.

Arėjas Vitkauskas

GYVENIMO "TAISYKLĖS"

Į eilutes sulaužytos mintys

Vos tarus "sudie" vystyklams,
gyvenimas grąšo "taisyklėmis",
nors patys tie vystyklai
yra "taisyklė" jau:

varžo jie prigimtį,
kaip ir kiti "rimti"
žmonių išgalvoti "sutvarkymai",
prigimties darymai.

Mandagumai veidmainiški,
ryšiai "saldainiški"
ir taip toliau - širdį vysto,
kad šviesos neišvystų,
kad "tiesiai" žmogus negyventų,
kad prigimtį savo kedentų,
ne tuo - kuo esąs - rodytųsi, -
ir po tamsybės maudytųsi.

SANDAROS REDAKCIJA
Redaktorius: G.J. Lazauskas
Redakcijos nariai: E. Boreiša (polit.),
P. Bružas (techn.).

Skyrių red.: Janė Bajerčienė (Šeimininkiu, sk),
Vaclovas Prūsas (Pensininkų žinios),
Antanas Adomėnas (English sect)

SANDAROS ADMINISTRACIJA
Administratorė: Edita Rimkus
Ekspeditorius: Stasys Dagys
Administracijos darbo valandos:
Pirmadienį, Antradienį ir Trečiadienį

10 val. - 12 val. ir kitu laiku, esant svarbiam red. ir adm. reikalui, galima skambinti (312) - 543 - 8198.

SANDAROS ATSTOVAI

So. Bostone: Inž. Aleksandras J. Chaplikas;
Los Angeles - inž. Juozas Ruokis;
Detroite - Antanas Norus.

TALKININKAI, kurie norėtų bet kuo prisidėti prie Sandaros darbu, prašomi pranešti red. ir adm. telefonais.

Su prez. Povilu P. Dargiu - veteranė veikėja kanadietė Ona Indrelė, iš 236 Kp. Toronto, Ont. Įvertindamas jos nuopelnus organizacijai, seimas ją pakėlė į garbės narius. Neseniai ji paminėjo savo 80 metų amžiaus sukaktį.

Indrelė-Indrelienė Kanadoje įsijungusi ir į lietuviškas mokyklas ir bendrai visų lietuvių veikla.

Žurnalistas Vytautas Kasniūnas, su Ona Indrele seimui sekretoriavęs, posėdžio pradžioje skaito buvusio posėdžio protokolą.

WORCESTER, MASS

"The Evening Gazette" pranešimu, PHYLLIS MICKŪNAS yra paskirta "development coordinator for the Worcester Science Center".

Phyllis Mickūnas šiame centre dirba nuo 1980 m. su plačia atsakomybe srityse "fundraising, marketing, membership, public relations". Ji 1977 m. baigė Holy Cross kolegiją, išgydama laipsnį iš ekonomikos, odabar dar ji studijuoja "business administration" Radcliff kolegijoje. Phyllis tik ką sugrįžo dabar iš Europos, kur aplankė Olandiją, Vokietiją, Prancūziją.

Phyllis Mickūnas yra Antano ir Irenos Mickūnų duktė, gyv. Jamaica Plain, Mass. ir ji yra SLA ir Sandaros buv. veikėjos Jadvygos Tumavičienės anūkė. Phyllis motina Irena Mickūnienė yra Jadvygos Tumavičienės duktė.

Irena Mickūnienė, kaip SLA 353 kp. atstovė, dalyvavo SLA seime, St. Petersburg, Floridoje

DAIL. ČESLOVO JANUŠO PARODA

New Yorko LB Apygardos valdyba ėmėsi iniciatyvos surengti dailininko ČESLOVO JANUŠO dailės darbų parodą, jo dviejų sukaktių proga: 75 metų amžiaus ir 50 metų jo dailės darbų sukaktis. Parodai rengti sudarytas komitetas iš atstovų organizacijų, kuriose Janušas dalyvauja. Pirmame savo posėdyje liepos 29 d. komitetas išsirinko prezidentumą - A. Vakselis, pirm., A. Vebeliūnas, sekr., K. Bačauskas, išd. Paroda ir dailininko pagerbimas įvyks š. m. lapkričio 6 d. Kultūros Židinys, Brooklyne, NY.

FORT LAUDERDALE, Florida

STASIO JUCIAUS MIRTIES METINĖS

Jau suėjo metai, kai mirė Stasys Jucius, brolis lakūno Stepono Dariaus, kuris 1933 m. kartu su Stasiu Girėnu per Atlantą skrido į Lietuvą.

Stasys Jucius mirė 1981 m. rugpjūčio 1 d. būdamas 72 metų amžiaus Fort Lauderdale, Floridoje. Liko jo žmona Josephine Jucius.

Sandaros skaitytojo a. a. Stasio Juciaus atminimui dedame šią nuotrauką.

Josephine ir Stanley Jucius, 1976 m.

ARAS

Aras yra didybės simbolis, JAV herbas, paukščių karalius. Dail. K. Čiurlionio šaulys su strėle taikosi nušauti skrendantį arą. Toronto lietuvių vyrų choras "Aras" išvaręs ir varo gilų kultūrinį lietuvių dainų barą. Viktoro Šimaičio eilėraštis "Aras" ir dar daug pavadinimų ir vardų randame aras.

Vikt. Šimaičio eilėraštis "Aras", kurį harmonizavo kun. J. Gorinas, yra plačiai pasklidęs spaudoje, dainų eilėse, o Toronto lietuvių vyrų choras, prie kitų dainų, įdainavo į plokštelę. Tai sielvartu prasiveržęs Tėvynės ilgesys. Jam kalnai dainuoja, pušelės kaip rūtos nuo vėjo linguoja. Upeliai, šilai, uogienojai prabėga lyg sapne. Autorius taip, kaip rašytojas Ad. Mickevičius sielojasi dėl pavergtos Lietuvos ir vėlijas bent numirt gimtinės laukuos. Jo eilėraščio vienas posmas skamba taip:

"Pašautas, kaip paukštis, kaip sužeistas aras,

Po svetimą kraštą plakuos
Ir vieno tetrokštū, o Viešpatie gėms,
Numirt bent gimtinės laukuos! ..."

Su gimtinės ilgesiu surištas ir gamtos grožio išsiilgimas. Eilėraštis, nors jau buvo gerokai dulkis apneštas, bet iš pageltusių lapų išvydo šviesą ir skambą lietuvių tarpe. Vikt. Šimaitis, Vokietijoje, yra parašęs ir išleidęs eilėraščių knygutę "Vyturėliai laukuose". Joje Tėvynės ilgesys lyg siūlė eina per eilėraščius:

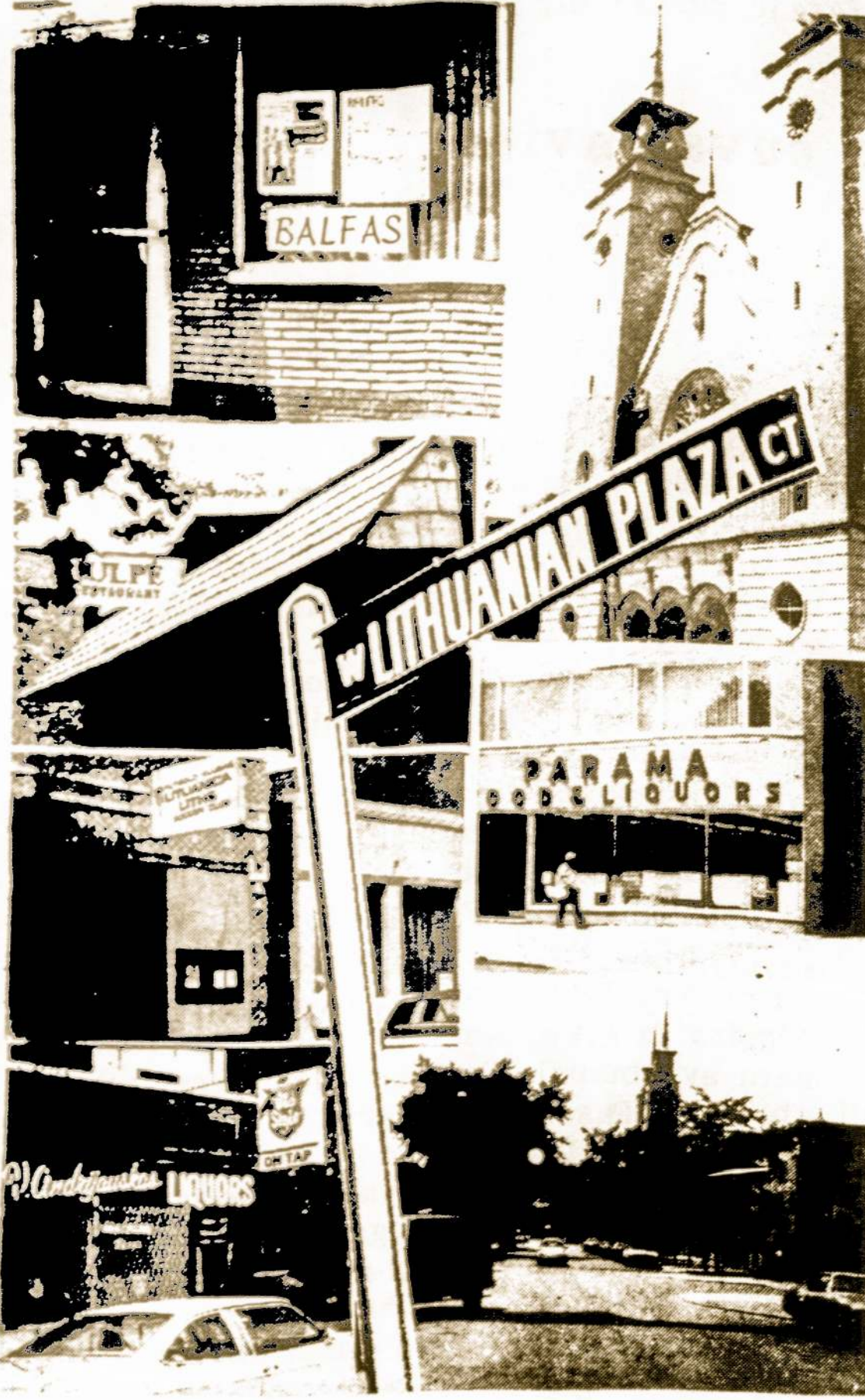
"Tavęs, brangi šalele,
Ilgiausios visados,
Tavęs neatiduosiu
Už nieką - niekadus!

Ir kur tik autorius eina, kur susitopa, visur skamba gimtinės laukų arimų daina. Periodinėje spaudoje, karts nuo karto, užtinkame jo poezijos ir prozos apie Tėvynės laukus, gojus ir žydrią dangų.

J. Girdžiūnas

CHICAGOJ IR APYLINKĖSE

1982 LIETUVIŲ FESTIVALIS

Lietuvių Plazoje Court įvyks
RUGPIŪČIO 28 DIENĄ

15th Ward Democratic Organization

FRANK D. SAVICKAS, Committeeman
6743 South Western Avenue
Chicago, Illinois 60636

Frank D. Savickas ir aldermanas Frank J. Brady kviečia visas lietuvių organizacijas ir visus lietuvius gausiai dalyvauti LIETUVIŲ FESTIVALY rugpiūčio 28 dieną Lithuanian Plaza Court. Dalyvaus Chicagos mэрė Jane Byrne. Festivalis užims net penkis blokus, bus trys scenos pasirodymams. Šis metai Lietuvių Šventė turi praeiti sėkmingiau negu pereinamieji metai. Iki pasimatymo Festivalyje!

BALFO Chicagos apskrityje 5-to skyriaus valdyba rengia gegužinę, kuri įvyks š. m. rugpiūčio 29 d., sekmadienį, 12 val. Vyčių salėje, 2455 West 47-th Str., Chicagoje. Bus pagaminta karštų ir šaltų valgių, veiks kavinė, baras su atgaiva, loterija. Svečius linksmins GINTARO orkestras ir kiti įvairumai.

Skyriaus valdyba maloniai prašo BALFą prijuočių lietuvių prisiminti rugpiūčio 29 d. ir gausiai dalyvauti gegužinėje. Savo dalyvavimu pagelbės ite varge esantiems sesėms ir broliams lietuviams.

• Šerifo RICHARD J. ELROD golfo diena įvyko liepos 19 d. St. Andrew Country klube. Dalyvavo tūkstančiai, jų tarpe nemažai lietuvių - Al. Kumskis su šeima, Julius Kuzas, Jonas Galminas, Al. Brazis ir daug kt.

ST. CASIMIR MEMORIALS, INC.

3914 WEST 111th STREET
CHICAGO, ILL 60655

We have the largest selection of monuments in the City.

SENIAUSIA LIETUVIŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ IR DIRBTUVĖ.

Didžiausias pasirinkimas. Pagal užsakymą šiais metais Lietuvių Tautinėse Kapinėse pastatė didžiulį stiegežams paminklą ir daug kitų. Savininkai Wm. Nelsonas, Jr. ir Lillian F. Dulys. Vienas blokas nuo Liet. šv. Kazimiero kapinių. Telefonas - 233 - 6335.

MR. ANTHONY'S BANQUET HALL

Savininkai - Petras ir Rita Dūdos, Sandaros skaitytojai ir rėmėjai

Ruošdami kuria nors progą pokylį ar vakarienę, prašau turėti galvoje MR. ANTHONY jaukias ir gražias sales, esančias 7348 W. Irwing Park Road, Norridge, Ill, Tel. 453-2106, kur tikrai rasite malonų patarnavimą ir puikų, pagal jūsų pasirinkimą, maistą prieinamomis kainomis.

Apdraudų Agentūra

Tel.: 778-2233

Bell Realty & Bace Ins. Agency

Juozas Bacevičius
VALANDOS
Kasdien 9 - 8 val. vakaro
Šeštadieniais ir sekmadieniais
9 - 4 val. po pietų

6529 So. Kedzie Ave.
- Chicago, Ill. 60629

SOPHIE BARCUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS

ALDONA ir dukra SOFIJA DAUKAI

IŠ WOPA 1490 KIL. AM

Lietuvių kalba:
Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

7159 South Maplewood Avenue
CHICAGO, ILLINOIS 60629
Tel.: HEmlock 4-2413

ŠIMAITIS REALTY

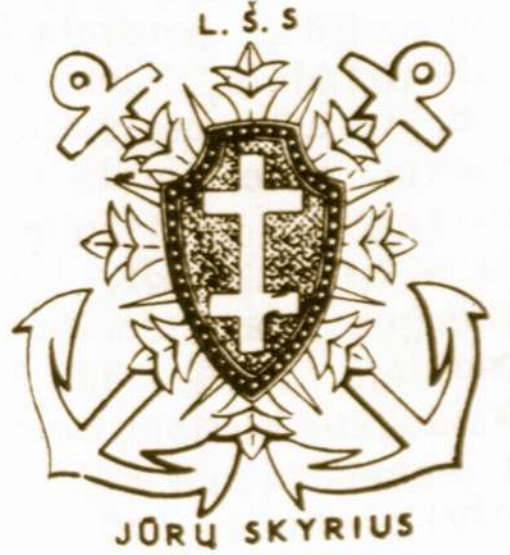
INSURANCE • INCOME TAX • NOTARY PUBLIC
2951 W. 63rd Street
CHICAGO, Illinois 60629
Office - 436-7878
Res. 839 - 5568
VLADAS SIMAITIS, J. D.
Registered Broker

PRIE DARIAUS IR GIRĖNO PAMINKLO liepos 25 dieną pagerbiami lietuvių didvyriai - Atlanto nugalėtojai. Priėmimo Dariaus - Girėno Posto veteranai, jų tarpe yra Jonas Paukštis - posto žymus darbuotojas. (Nuotr. - M. Nagio)

JŪRŲ ŠAULIŲ KUOPA "KLAIPĖDA"

CICERO, ILLINOIS

LIETUVA BOLŠEVIKŲ OKUPACIJOJE

Tokiu pavadinimu prieš 4 metus Cicero šaulių kuopa "Klaipėda" išleido kun. dr. J. Prunskio parašytą knygą. Kai knyga pasiekė skaitytojus, kilo balsai, kad šią knygą būtina reikia išleisti anglų kalba. Buvo susitarta su vertėja Nijole Gražulienė, kuri sutiko šią knygą išversti. Norėta šią knygą paskleisti anglų kalba skaitančiai visuomenei ir tikėtasi iš Lietuvių Fondo finansinės paramos. Bet, kai pernai Sibiro kankinys Jonas Kreivėnas savo parašytai knygai "Mirties Lageriuose ir Tremtyje", kurioje teisybė parašyta apie komunistus ir Sovietų Sąjungą, iš Lietuvių Fondo negavo nei cento ir turėjo prašinėti paramos savo knygai iš privačių asmenų, beliko maža vilties ir mums rašant apie Sovietų Rusijos daromą lietuvių tautos naikinimą gauti paramos iš Lietuvių Fondo. Bet vistiek buvo paprašyta, o jos negavus, buvo nutarta knygos leisti tik 500 egz. ir, kad knygą plačiau paskleidotų, nors pačiai šaulių kuopai šios knygos vienas egz. kainuoja apie \$ 11, ją pardavinėti po \$ 8.

Knygai išpūdingą viršelį nupiešė dailininkas J. Tričys, bet dėl leidėjų kaltės jo pavardės knygoje nėra.

Knyga "Lithuania Under Soviet Occupation" yra 292 pusl., gausiai iliustruota, už \$ 8, gaunama pas kuopos kasininką Joną Dekerį, 4705 West 12 Place, Cicero, IL, 60650. Kas nori gauti paštu, prisiunčia \$ 9.

Stepas Paulauskas

"Nebijok žaibų, nei vėtrų"

Birutės Kemežaitės "NEBIJOK ŽAIBŲ, NEI VĖTRŲ", poezija, 1981, Chicago, IL, 136 pusl.

gaunama pas platintojus. Čikagoje - "Marginiuose", "Gift International" (J. Vaznelį) ir Joną Kavaliauską, 6437 So. Washtenaw Ave., Chicago, Illinois, 60629. Cicero - pas J. Skamą, 1625 So. 48th Court, Cicero, Illinois. Knygos kaina su persiuntimu \$ 5.85.

Prašome atsiliepti knygos dar negavusius aukotojus ir tuos, kurie pinigų įnešė tiesiai į banką, nes mes neturime adresų.

Rašykite Jonui Kavaliauskui, ar skambinkite telef. 778 - 5091.

ELEKTROS ĮRENGIMAI PATAISYMAI

Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmieščiuose, greit, garantuoti ir sąžiningai.

Klaudijus Pumputis

4514 So. Talman Ave. Chicago, Ill.
Telefonas 927 - 3559

Didžiausias Kailių Pasirinkimas!
PAS VIENINTELĮ LIETUVIŲ KAILININKĄ, CHICAGOJE
Įstaigos: 263-5826
Namų: 677-8489
NORMANĄ BURŠTEINĄ
185 No. Wabash Avenue
second floor
Chicago, IL 60601

SANDAROS GLOBOJAMA "LITUANICOS" JAUNIŲ FUTBOLŲ KOMANDA LAIMĖJO 3:0 PRIEŠ BLUE ISLAND "STARS"

Rugpiūčio 6 d. rungtynėse Sandaros globojama jaunių komandos žaidėjai jau dėvėjo naujas uniformas su įrašu "Sandara". Komandoje iš viso yra 18 narių, kurių žaidimo lygis yra gana aukštas. Rungtynes stebėjo Sandaros 77 kp. pirm. Vyto Uzny, dr. Vyt. Dargis, G. Lazauskas ir kt. sandariečiai. Laimėjus, komandai buvo įteiktos Sandaros dovanotos dvi trofėjos. Sėkmės kitose rungtynėse.

BRIDGEPORT DELICATESSEN

3263 So. Halsted St., Chicagoje
Savininkas - Antanas Grigėnas

ŠVIEŽI, GERI PRODUKTAI IR NEBRANGŪS
Viskas pagal jūsų lietuvišką skonį.

NAUJA LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA

"LIETUVOS AIDAI"

Veda Kazė BRAZDŽIONYTĖ
KASDIEN nuo pirmadienio iki penktadienio
8:30 val. vakare

Visos laidos iš WCEV 1450 Kc BANGA
ST. PETERSBURGE: 12 val. 30 min.
WTIS 1110 AM BANGA.

Adresas: 2646 West 71-st St.
Chicago, Ill. 60629. Tel. 778-5374.

ENGLISH section

EDITOR Antanas Adomenas 7151 South California Chicago, Illinois 60629

VICTIMS OF SOVIET COLONIALISM

by Joseph Prunskis

The third week of July has been declared by Washington as Captive Nations Week. The people of the United States are encouraged by the government to remember the enslaved nations.

The Baltic States of Lithuania, Latvia and Estonia were among the first victims of Soviet colonial expansion. The Soviet Union, disregarding the Peace Treaty of 1920 and against the stipulations of the Non-Aggression Pact of 1926, occupied the Baltic States after obtaining approval from Hitler by the signing of the Molotov-Ribbentrop Pact in 1939.

The United States does not recognize the incorporation of the Baltic States into the Soviet Union. More than that, the U.S. Senate and the House of Representatives in a joint resolution on January 27, 1982 declared: "Whereas the Union of Soviet Socialist Republics (U.S.S.R.) in 1940 did illegally seize and occupy the Baltic Republics and by force incorporated them against their national will and contrary to their desire for independence and sovereignty into the U.S.S.R.; and

Whereas the U.S.S.R. since 1940 has systematically removed native Baltic peoples from their homelands by deporting them to Siberia and caused great masses of Russians to relocate in the Republics, thus threatening Baltic cultures with extinction; and

Whereas the U.S.S.R. has imposed upon captive people of the Baltic Republics an oppressive political system which has destroyed every vestige of democracy and civil liberties, and religious freedom... the Congress of the United States recognizes the continuing desire and the right of the people of Lithuania, Latvia and Estonia for freedom and independence from the domination of the U.S.S.R...." and urges the President of the United States to issue a proclamation for the annual observance of Baltic Freedom Day.

President Ronald Reagan on June 14, 1982 signed the declaration requested by the Congress, stating: "The in-

dependence of Lithuania, Latvia and Estonia was extinguished in 1939 as a result of the nefarious deal struck between the Soviet Union and Nazi Germany. Hitler handed Stalin the three Baltic republics as a bonus to secure his cooperation in the destruction of Poland and to obtain a secure eastern frontier which enabled him to launch war against the western democracies. Subsequently, hundreds of thousands of Baltic nationals were deported to the Soviet Union where many of them perished in prisons and forced labor camps... The United States has never, over intervening forty-one years, recognized the forcible incorporation of the Baltic States into the Soviet Union."

Reminding the request of the Congress by Senate Joint Resolution 201, the President stated "... do hereby designate June 14, 1982, as Baltic Freedom Day. I call upon the people of the United States to reaffirm their belief and hope that the citizens of Latvia, Lithuania and Estonia and all nations will one day achieve through peaceful means a goal of democratic freedom and self-determination."

A similar resolution, No. 987 was proclaimed on June 17, 1982 by the General Assembly of the House of Representatives of the State of Illinois.

Recently in Chicago a new issue of Lithuanian underground paper "Aušra" (The Dawn) was obtained which describes that Moscow is sending men from the Baltic States to Afghanistan. The coffins of these Balts who perished in this colonial war are being shipped to the Baltic States. Bolshevik fraud appears even here; some coffins contain just a soldier's cap and some sand.

Members of the captive nations who are now citizens of the United States are very grateful for the support of the freedom loving enslaved nations and have hope that the pressure of public opinion and diplomatic action of the free world will alleviate oppression and lead to the freedom from new Soviet colonialism.

Congressmen to Brezhnev: RESTORE FREEDOM TO THE BALTIC STATES

On the occasion of the 60th anniversary since the U.S.A. recognized de jure the Baltic States, on July 28, 1982, ONE HUNDRED U.S. Congressmen and Senators sent a letter to LEONID BREZHNEV, insisting that the freedom of the Baltic States be restored.

Congress of the United States House of Representatives Washington, D.C. 20515

July 28, 1982

Chairman Leonid Brezhnev The Kremlin Moscow RSFSR, USSR

Dear Mr. President:

Today, the United States marks the 60th anniversary of its continuous recognition of the free governments of Estonia, Latvia, and Lithuania. For the past 41 years, through each administration, this tie has been maintained in the face of the illegal occupation of the Baltic States by the Soviet Union. This occupation by force has prevented the Estonians, Latvians and Lithuanians from exercising their internationally-guaranteed right to self-determination.

The people of the United States, through the efforts of their Representatives in the House and Senate, have consistently supported a free Estonia, Latvia and Lithuania. In successive Congresses, through individual statements and resolutions, representatives from both political parties have risen to demand a restoration of the Baltic States' rightful place in the international community. We in the United States are committed to an international community based on the principle of justice and grounded in respect for human dignity.

We, the undersigned members of the House of Representatives and the Senate, firmly support our government's continued recognition of the free and legitimate governments of Estonia, Latvia and Lithuania. The ties that bind the American people to the Baltic States are strong and lasting. We reissue the call on this 60th anniversary for an immediate end to the illegal occupation of the Baltic States by the Soviet Union, and we look forward to the restoration of freedom in the Baltic States.

Sincerely,

(Signed):

- List of 100 U.S. Congressmen and Senators including Brian J. Donnelly, Charles F. Dougherty, Edward J. Dewinski, etc.

Mūsų šaknys: Our Roots by dr. Algirdas Budreckis WHO KILLED GRAND DUKE KESTUTIS?

In 1982 we observe the 600th anniversary of Grand Duke Kęstutis' death. Actually it is the 600th anniversary of his assassination. So, who killed the warrior ruler? "Jogaila did!" respond many romantic lovers of Lithuanian history.

Well, there is a strong case against Jogaila, the son of Grand Duke Algirdas. Since his ascension to the grand ducal throne of Vilnius in June, 1377 Jogaila conspired against his paternal uncle Kęstutis, who was co-ruler of Lithuania. In 1379 Jogaila signed a treasonable secret treaty with the Teutonic Knights against his uncle at Dovydiškiai. When Kęstutis learned of the betrayal and deposed him in 1381, the latter conspired and regained his throne in Vilnius. Jogaila then tricked his uncle Kęstutis and cousin Vytautas to a parley "to avert civil war" in 1382. Promist safe-conduct Kęstutis and Vytautas were seized.

Shortly thereafter, on August 14, 1382 Kęstutis was found dead in Krėva castle. Officially it was announced that Kęstutis had hanged himself. Rubbish! And until the 20th century many historians held Jogaila accountable for the murder. Jogaila was a spineless, craven personality. Thus, although we Lithuanians judge Jogaila badly in an historical sense, let us not be too hastily to condemn him for acts that he was not guilty of. As far as Lithuania's historical and political interests are concerned, he was a traitor to say the least. But even the most dastardly are entitled to their day in court. And this author will plead; Jogaila was not guilty for the murder of Kęstutis!

How so? - speaketh the judge and jury. No admirer of the craven Jogaila, this author would appeal to the records of history. As an historical and trial evidence source, he would cite the great German historian Ranke, who laid down the bronze - tablet rule: "History should be written as it truly had occurred."

Dear readers, we exonerate the coward Jogaila on the basis of historical

fact. How so, ask ye? A witness for defence would be Jogaila's cousin Vytautas, who did in fact make up with Jogaila on several occasions and often cooperated with Jogaila after the latter became king of Poland. Had Jogaila assassinated Vytautas' father it is hardly likely that he would have come to terms with him.

Furthermore, most of the Teutonic Order's chroniclers as well as the Lithuanian chronicle state that Kęstutis was murdered in the castle of Krėva, far to the east of Vilnius where Jogaila took charge in the summer of 1382. Johann von Pösilge wrote: "On the feast of the Holy Virgin Kęstutis committed suicide, as stated." The Thorn chronicler wrote: "After the Feast of the Assumption Kinstut committed suicide." Wigand of Marburg wrote that Kęstutis strangled himself, but added: "By what manner he died, no one knows and will never know!" Detmar simply stated: "Kęstutis died in prison." It was only during the Conference of Constance that the Teutonic Order acknowledged that Kęstutis was murdered.

Who killed Kęstutis? The Lithuanian chronicles in their several redactions accuse Kęstutis' chamber servants Prokša and Lisica the torch-bearer. It is known that Prokša had some disagreement with Kęstutis. The Bychovec Chronicle, the fuller version of the Lithuanian annals, states that "after five days of imprisonment grand duke Kęstutis was strangled by Jogaila's chamber servants; Prokša, Bilgenis, Kučiukas and Lisica the torch-bearer."

The only chronicler who directly accused Jogaila was Polish historian Jan Długosz. But his credibility is suspect because the good canon Długosz was a tool of the chauvinist Polish cardinal Zbigniew Oleśnicki. It is no secret that the Polish historian Długosz loathed Jogaila.

In truth, Jogaila was a physical coward, shrewd and calculating, but never

known for brutality. His mother Julijana and his younger brother Skirgaila often signed documents in his name. The spotlight of objectivity would cast the light on Skirgaila. Skirgaila was the likely culprit because it was he who took Kęstutis into custody. And it was Skirgaila who later reported to Vilnius about "Kęstutis' suicide." The Lithuanian historians Antanas Kučinskis and Zenonas Ivinskis blame Skirgaila for the murder, because "he hated his uncle's family's claim to the title of grand duke." Contemporary sources wrote that Skirgaila was responsible for Kęstutis' murder. Skirgaila ordered the servants to trottle the old grand duke in his cell. Jogaila was implicated because he did not punish the actual murderers, nor did he reprimand his brother Skirgaila for ordering the slaying.

Kęstutis' funeral was the last pagan pyre and burial according to the ancient Lithuanian rite. Who was responsible for

Kęstutis' death? The evidence points to his nephew Skirgaila. Jogaila was an accessory after the fact.

NEW BOOK ABOUT THE LITHUANIAN PLIGHT

A new book, "Lithuania Under Soviet Occupation. Eyewitness Accounts of Atrocities", by Juozas Prunskis, was published at the end of June in Chicago. This is a translation, made by N. Grazulienė, of the Lithuanian book "Bolševikų okupacija Lietuvoje". Numerous witnesses describe cruel oppression in Lithuania, occupied by the Bolsheviks. The book also gives the names of almost two thousand Lithuanians killed by the communists in Lithuania. The book was published by the Lithuanian National Guard in Exile, Naval Division, Klaipėda Company.

Mieli SANDAROS skaitytojai

Skaitytojų ir Sandaros administracijos patogumui, apacioje čia dedame atkarpą, kurią užpildžius prašome prisiųsti Sandaros administratoriui p. Editai Rimkienei, kas dar nėra susimokėjęs už laikraštį. Taip pat prašome surasti ir naujų skaitytojų. Už jūsų malonų atsiliėpimą ir SANDAROS paremimą būsime labai dėkingi.

Visos aukos skelbiamos Sandaroje.

SUSTPAŽINTIMUI vienas "Sandaros" numeris siunčiamas nemokamai

Siųsti šiuo adresu: SANDARA, 840 West 33 rd Street, Chicago, Ill, 60608

Siunčiu SANDAROS METINĘ PRENUMERATĄ..... 10 dol.

Siunčiu auką SANDAROS SPAUDOS FONDUI..... dol. Iš viso..... dol.

MANO PAVARDĖ.....

ADRESAS:.....

